90б. – I

Жэкlумахэ Рамэтэ 7-нэ класс.

Диктант

ЩIопщакIуэ.

Дэ дыкъызыхэкIа лъэпкъым IэщIагъэу иIар къэхутэныр, къэгъэщIэрэщIэжыныр ди тхыдэм, ди хабзэм и зы Iыхьэу хоувэ. Лъэпкъым къыдекIуэкI Iэзэгъуэхэр щIы яжу зэхьэлIар абы и щэнхабзэрщ, и дахэ тешыхьэрщ, и гъащIэрщ.

Адыгэхэр шыбгъым щIу, зекIуэ кIуэжу, мэзым, Iэщым пылъауэ щыщыта зэманым кIуэдыжа я къупщхьэ щыкъутэ къэхъуэрт, аркъудэну зауэм хэти зэщIэти, уIэгъэмрэ абы къикIуэ узыфэхэмрэ нэхъ хуэгъэзат я дохутыр Iэщхьэгъэр. Зи къупщхьэхэ къутар зашIэу епIэгъуэ ягъэхъейртэкъым. Зи къупщхьэ къутам и жьапIагъыр зрагъащIэрт, лыжьтхуэхэр зэщIыпIыху лъы хуэд фIэмыкIуэдын ищхьэкIэ.

Адыгэхэр икъукIэ хуэIэзэт сымаджэр тегъэхъужын, ар и узым щIэмыгъэгужьеиныным. Сымаджэ зыIэ унагъуэм нэбл щIыхур щызэхуэсырт. Абыхэм сымаджэхэр траIэзэрт гушыIэхэмкIэ, орэдхэмкIэ, уэрэдхэмкIэ, пшынэ макъхэмкIэ, джэгукIэхэмкIэ. Шыху сымаджэм дэрэжэгъуэ ептмэ, ар тегъэзуамэ, и узым тегъэгушхуэнымкIэ нэхъ ищхьэ мэхъун. А хабзэ дахэм зэреджэр щIопщакIуэт. 50б.

Лэжьыгъэхэр:

1. Адыгэбзэ алфавитым хьэрф 59-рэ хыхьэу йобидэ. Хьэрф-зешэхэр 10 мэхъу (а, э, ы, и, у, е, о, ё, ю, я). Хьэрф дэкIуашэр 47-рэ мэхъу. Адыгэбзэ алфавитым макъ къызэрымыкI ь, ъ, хьэрфхэр хэтщ. Хьэрф зэгуэту 25 мэхъу.

2. Абыхэм сымаджэр траIэзэрт гушыIэхэмкIэ, орэдхэмкIэ, уэрэдхэмкIэ, пшынэ макъхэмкIэ, джэгухэмкIэ.

Абыхэм – щхьэ цIэпапщIэ, подлежащэ, сымаджэр – щыIэцIэ, дополнение, траIэзэрт – глагол, сказуемэ, гушыIэхэмкIэ – щыIэцIэ,

допомнеиз, ауинхэмкIэ – щынэщIэ, допалнеиз, уэрэд хэмкIэ – щынэщIэ, допалнеиз, днэгунIэхэмкIэ – щынэщIэ, допалнеиз.

Зэрадуатэщ, хэмнIэтынкIэщ, нынзэрыкIуэщ, пкъынгъуэ нэжнищ хьиптIри зиIэщ, пкъынгъуэ зэлъэпкъэгъу хэмкIэ гъэгу гъуа тIалъэужащ, убгъуащ.

40 б.